

Держава підтримує вітрову енергетику, а вітрові парки – підтримують громаду*

Державна політика України у сфері енергетичної безпеки спрямована на всебічну підтримку реалізації інвестиційних проектів у сфері відновлювальної й особливо вітроенергетики. З метою підтримки та стимулювання розвитку відновлювальної енергетики, зокрема виробництва електричної енергії з енергії вітру, Президент України Петро Порошенко підписав Закон від 04.09.2018 №2517-VIII «Про внесення змін до деяких законів України щодо інвестиційної привабливості будівництва об'єктів відновлювальної енергетики». Законом вдосконалюються окремі норми законодавства, реалізація яких сприятиме усуненню адміністративних бар'єрів, покращенню рівня прозорості законодавства у сфері регулювання містобудівної діяльності та розвитку альтернативної енергетики, підвищенню інвестиційної привабливості «зелених» проектів. І цей закон регламентує той факт,

верхній водоносний горизонт, який залягає на першому від поверхні водотривкому пласті, розміщеному на великому за площею і достатньо потужному водонепроникному пласті порід. Крім цього, водоносних шарів в одній місцевості може бути кілька. Вони залягають на різній глибині залежно від кліматичних умов: у посушливих районах – значно глибше, ніж у достатньо вологому помірному кліматі. Тобто, влаштування опор, розміщених пооб'єктовно на значній відстані одна від одної, ніяк не вплине на баланс підземних вод, так як водоносний шар має значну площу та знаходиться нижче від глибини закладання фундаменту.

Говорять також, що вітроелектростанції впливають на зміну клімату, а саме посушливість та підвищення температури повітря. Невелике потепління клімату вченими було виявлене при проведенні аналізу впливу чотирьох найбільших вітряних електростанцій

вок у ползахисних лісосмугах, що, звичайно, призводить до мінімальної вирубки дерев (не більше 50 метрів) на території будівельних майданчиків. У цих випадках проектами рекультиваци передбачене обов'язкове відновлення зелених насаджень (висадка дерев) як на території, що була тимчасово задіяна під час будівництва, так і інших визначених земельних ділянках. Крім цього, у нашій степовій зоні розповсюдженням видом дерев, що ростуть у лісосмугах, є біла акація, яка швидко та добре росте в посушливих південних районах, не боїться посухи, витримує і суховії, і спеку, і засолені ґрунти. Інвестор зобов'язаний після завершення будівництва відновити порушені зелені насадження, доглядати та охороняти їх. Хочеться зазначити, що стан наших ползахисних лісосмуг на сьогодні і так плачевний і в силу незаконної вирубки дерев, і в більшості випадків – самими місцевими жителями.

Також існують чутки про заборону експлуатації польових доріг, задіяних під час будівництва вітроелектроустановок. Турбіни вітроустановок влаштовуються поетапно, звісно, в ході монтажних робіт по одній лінії рух польовою дорогою на період будівництва буде обмежений, як це передбачено правилами техніки безпеки. Всіма іншими польовими дорогами в цей період можна користуватися у звичайному режимі.

Серед населення острах викликають і необґрунтовані чутки, що частина сільськогосподарських земель, яка перебуває у приватній власності і може бути задіяна під час будівництва вітроелектроустановок, буде забрана у їх власників. Земельним Кодексом України передбачено, що право власності на землю – це право володіти, користуватися і розпоряджатися земельними ділянками. В статті 41 Конституції України зазначено, що ніхто не може бути протиправно позбавлений права власності, право приватної власності є непорушним. Тобто, власник земельної ділянки має право самостійно розпоряджатися земельною ділянкою у межах, визначених законодавством. У разі, коли на період будівництва вітроелектроустановки необхідно буде тимчасово задіяти частину прилеглої земельної ділянки, з її власником буде укладено тимчасовий договір сервіту на строк будівництва та виплачена грошова компенсація на індивідуальних договірних умовах. Знову ж, лише при умові згоди на це власника земельної ділянки.

І це ще не всі міфи про вітрову електроенергетику, які можна спростувати. Радимо всім, перш ніж переказувати їх, вивчити це питання, провести паралель.

Зрозумілий острах місцевих жителів щодо всього нового та, на їх думку, «нищівного». Так, мабуть, з побоюванням дивилися наші діди чи батьки на грандіозне будівництво, наприклад, ДніпроГЕСу. Але ж ми живемо у час розвинутих інформаційних технологій, маємо доступ до Інтернету, телебачення, на кінець, спілкуємося по телефону з жителями інших областей та навіть країн. Чому ж не скористатися корисною інформацією, а не замикати себе в колі недовіри та ворожнечі.

А тепер дозвольте провести паралель з нашою ситуацією (при всій повазі до жителів села Гусарка). На сьогодні місцеві водопо-

відні мережі знаходяться в комунальній власності сільської ради, обслуговує водопровід місцеве сільськогосподарське підприємство. В умовах діючого законодавства послуги з централізованого питного водопостачання повинні надаватися спеціалізованим підприємством з отриманням відповідних дозволів на користування надр та ін. Надалі в такому вигляді, як сьогодні, управління системою водопостачання села Гусарка в рамках правового поля існувати не зможе. Крім цього, місцеві об'єкти водопостачання експлуатуються вже більше 50 років, що призводить до постійних поривів водопровідних труб. Про перебої з питною водою в результаті недостатнього дебіту артезіанської свердловини вже й говорити нічого. Як висновок – необхідно кардинально удосконалити як систему управління централізованим водопостачанням, так і самі об'єкти – свердловину та сільський водогін. Річний бюджет Гусарківської сільської ради складає близько 1,8 млн. грн. (сума можливих прямих інвестицій може складати 600 000 грн. на рік, а це третина річного бюджету).

Але ж питання водопостачання є не єдиною проблемою села, чи не так? Чому на збори громадян (у тому числі і з приводу протистояння будівництву ВЕУ) місцеві жителі йшли не в сільський клуб, що було б логічно, а до актового зали місцевої школи? Та тому, що сільський будинок культури вже тривалий час знаходиться у аварійному стані, і перебування там людей є небезпечним. Є й інші важливі питання, які вкрай необхідно вирішувати, але за браком коштів вирішити їх враз неможливо. Чому ж ми добровільно відмовляємося від можливості покращити своє життя, розв'язати місцеві проблеми за рахунок партнерства з енергетичною компанією, як це роблять інші території?

Інвестор вже сьогодні (до початку будівництва вітроелектростанції) був готовий укласти з громадою угоду соціального партнерства з визначенням напрямів та розмірів фінансової підтримки селу. Наприклад, взяти на себе організацію централізованого водопостачання шляхом інвестування коштів у реконструкцію водогону і свердловини та створення комунального підприємства з його обслуговування. Це, крім вирішення нагальної проблеми життєзабезпечення населення, дасть змогу створити нові робочі місця для місцевих жителів та отримати додаткові податки до сільського бюджету. Також підприємство готове забезпечити очищення від снігових заметів вулиць та доріг села, що також є не останньою проблемою для місцевих мешканців. Усе в руках громади, яка сама повинна стати ініціатором своїх змін на краще.

що вітрові парки – одні з найбезпечніших для навколишнього середовища енергетичних об'єктів в Україні та світі.

Зокрема, у Законі йде мова про зменшення класу наслідків для вітроелектростанцій, що дозволить спростити процедуру видачі дозволу на встановлення вітроенергетичних об'єктів та прискорити введення в експлуатацію ВЕС. Це говорить, що Президент України, опираючись на висновки відповідних наукових та фахових експертів, на законодавчому рівні підтверджує екологічну безпеку вітроелектростанцій та їх безпеку для життя і здоров'я людей.

Сьогодні вітрова енергетика розвивається семимильними кроками. Хоча сама вітроенергетика і є новою технологією, проте навколо неї вже встигло накопичитися безліч чуток. У більшості своїй, вони ґрунтуються на застарілих технологіях, а поширюють їх противники як енергонезалежності України, так і технічного прогресу в цілому. Визначимо основні помилки, пов'язані з цим напрямком енергетики.

Наприклад, одна з чуток – вітрові турбіни створюють гул. Згідно з цим міфом, нібито людина не може довго перебувати поруч з галасливими вітровими двигунами. Однак вони працюють досить тихо. На відстані 150-200 метрів від вітроелектростанції шум від її роботи не перевищує гучність роботи звичайного домашнього холодильника. Навіть у малонаселених і сільських районах, де сторонні шуми не можуть приховати роботу вітрових турбін, звук самого вітру є сильнішим. До цього часу деякий шум створювали старі агрегати, яким вже понад 20 років (інвестор планує закупити нові сучасні та тихі турбіни). Ті ж установки, що випускаються сьогодні, вже спроектовані так, щоб механічні компоненти найменшим чином шуміли. Проектувальники домоглися, що залишився лише найменший шум від вітру, який контактує з лопатями роторів.

Ще одна чутка – міф, що при влаштуванні фундаменту опор вітряків може зникнути вода в підземному водоносному шарі. За умовами залягання і гідралічними ознаками підземні води поділяються на поверхневі води, ґрунтові та артезіанські. Ґрунтові води утворюють

світу в США на початку 2000-х років. Причиною потепління стало те, що вночі повітря біля поверхні землі холодніше, ніж на висоті декількох десятків метрів, де круяться лопаті вітряків. Турбіни, перемішуючи повітря, змушують поверхню трохи нагріватися за рахунок руху повітря (треба зауважити, що кількість вітряків на території, що вивчалася, складала до 2000 шт.). Проте, на сьогодні при проектуванні електростанцій ефект на локальний клімат технологічно приведений до «нейтрального». Крім цього є позитивний момент. Вітрові електростанції доставляють більш тепле повітря вниз, перемішуючи його, уповільнюють швидкість вітру, що посилює випаровування з поверхні, збільшує кількість опадів приблизно вдвічі (на 0,25 міліметра в день) і стимулює ріст рослин. Як зазначив у своїй доповіді голова Приморської районної ради О.В. Ніколаєнко, де вітроелектростанція діє уже тривалий час, опадів після встановлення вітряків стало навіть більше.

Зауважимо, що виробництво електроенергії за допомогою «вітряків» не супроводжується викидами вуглекислого чи будь-якого іншого газу. При цьому не спостерігаються соціальні або екологічні впливи. Не треба видобувати та перевозити паливо, відсутнє забруднення навколишнього середовища. Немає проблем відходів, які також треба кудись везти і десь зберігати. Вітряні станції не посилюють парниковий ефект та нагрівання атмосфери за рахунок викидів парникових газів, що властиво ТЕЦ.

Також ще одним із міфів, що обговорюється, є вплив роботи вітроелектростанцій на зони мешкання диких тварин. Існують навіть хибні чутки, що змії в результаті вібрації «переберуться» до місць проживання людей. Зазвичай такі станції будуються близько від ліній електропередач. Тут ареали проживання тварин вже фрагментовані і змінені, тому причиною – розвинуте скотарство та землеробство. Для самої станції потрібно трохи землі, щоб розмістити турбіну, дорогу до неї і лінії електропередачі. Землю навколо таких об'єктів можна користуватися і далі у звичному режимі.

Однією з підтриманих державою практик в Україні є розміщення вітроелектроустано-

